

МЕНТАЛЬНИЙ ГРІХ

ЗМІСТ

ВСТУП

I. РОЗМІРКОВУВАННЯ ПРО МЕНТАЛЬНИЙ ГРІХ

- А. Слово Боже судить задуми нашого серця
- Б. Стережіть своє серце
- В. Скупість — це гріх розуму
- Г. Зло приходить зсередини
- Д. Самолюбство
- Е. Люди повні зла
- Ж. Позбудьтеся всякого зла
- И. Бажайте мати плід Духа
- І. Чим серце наповнене, те говорять уста

II. ЯК ВИНИКАЮТЬ МЕНТАЛЬНІ ГРІХИ?

- А. Повітряні замки
- Б. Гордість

III. ДВА ТИПИ ГРІХІВ

ПІДСУМОК

ПРАКТИЧНЕ ЗАВДАННЯ

ВСТУП

Подумайте, наскільки чудово мати чисті, незіпсовані, незабруднені думки. Яка це радість! Пропонуємо вам зараз лекцію про ментальний гріх. Церква впродовж своєї історії здебільшого звертала увагу на фізичні та видимі гріхи. Але Біблія заохочує нас звертати увагу на розумові, душевні, невидимі гріхи. Почнемо ми з кількох біблійних віршів, кількох біблійних думок, які, як я сподіваюся, допоможуть вам побачити загальну картину.

I. РОЗМІРКОВУВАННЯ ПРО МЕНТАЛЬНИЙ ГРІХ

А. Слово Боже судить задуми нашого серця

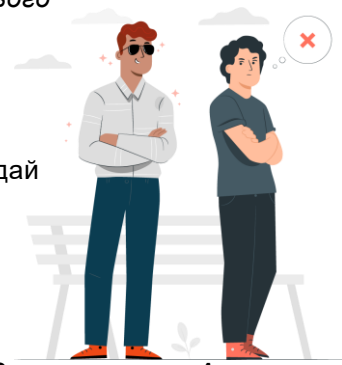
Ми почнемо з вірша у Євреїв 4:12: *«Бо Боже Слово живе та діяльне, гостріше від усякого меча обосічного, проходить воно аж до поділу душі й духа, суглобів та мозків, і спосібне судити думки та наміри серця»*. Йдеться про ментальний гріх, гріх душевної настроєності.

Б. Стережіть своє серце

Приповісті 4:23: *«Над усе, що лише стережеться, серце своє стережи, бо з нього походить життя».*

В. Скупість — це гріх розуму

Мова йде про скнару людину. Ось що сказано: «Не їж хліба в злоокого, і не пожадай лакоминок його, бо як у душі своїй він обраховує, такий є» (Приповісті 23:6–8).

Г. Зло приходить зсередини

У Марка 7:15–23 записано, що Ісус казав на цю тему. *«Немає нічого назовні людини, що, увіходячи в неї, могло б опоганити її; що ж із неї виходить, те людину опоганює. А коли від народу увійшов Він до дому, тоді учні Його запиталися в Нього про притчу. І Він їм відказав: Чи ж і ви розуміння не маєте? Хіба ж не розумієте ви, що все те, що входить іззовні в людину, не може опоганити її? Бо не входить до серця йому, але до живота, і виходить назовні, очищуючи всяку їжу».* І у віршах 20–23 сказано: *«А далі сказав Він: Що з людини виходить, те людину опоганює. Бо зсередини, із людського серця виходять лихі думки, розпуста, крадіж, душогубства, перелюби, здириства, лукавства, підступ, безстидства, завидюче око, богозневага, гордощі, безум. Усе зле це виходить зсередини, і людину опоганює!»*

Який довжелезний перелік! Яку непоказну картину змальовує тут Ісус! І все, що Він тут називає, неможливо побачити. А в церквах упродовж усієї історії оцінювалися здебільшого зовнішні дії, а не внутрішні ментальні гріхи.

Апостоли продовжують малювати цю картину. Римлян 1:29–30: *«Вони повні всякої неправди, лукавства, зажерливості, злоби, повні заздрости, убивства, суперечки, омани, лихих звичаїв, обмовники, наклепники, богоненавидники, напасники, чваньки, пишні, винахідники зла, неслухняні батькам, нерозумні, зрадники, нелюбовні, немилостиві».*

Д. Самолюбство

У 2 Тимофія 3:2–5 Павло говорить про це дещо по-іншому: *«Будуть бо люди тоді самолюбні, грошлюбні, зарозумілі, горді, богозневажники, батькам неслухняні, невдячні, непобожні, нелюбовні, заплікні, осудливі, нестримливі, жорстокі, ненависники добра, зрадники, нахабні, бундючні, що більше люблять розкоші, аніж люблять Бога, вони мають вигляд благочестя, але сили його відреклися».*

Е. Люди повні зла

Зауважте, що в декількох місцях Павло каже, що люди повні чогось, чимось наповнені. Так-от, багатьох із нас це не стосується. Якби це вас стосувалося, то вас би тут не було. Але, можливо, десь залишилася крапелька? Чи не залишилося чого з того злого переліку на дні вашої душі?

Ж. Позбудьтеся всякого зла

Ефесян 4:31: *«Усяке подратування, і гнів, і лютість, і крик, і лайка нехай буде взято від вас разом із усякою злобою».* Колосян 3:5: *«Отож, умертвіть ваші земні члени: розпусту, нечисть, пристрасть, лиху пожадливість та зажерливість, що вона ідолослуження».* Раніше Павло казав нам позбутися цих рис. Тепер він каже умертвити їх. Такі таргани є у вашому житті. Їх треба вбити! Шквак! У Колосян 3:8–9 він сказав: *«Тепер же відкиньте і ви все оте: гнів, лютість, злобу, богозневагу, безсоромні слова з ваших уст. Не кажіть неправди один на одного».*

И. Бажайте мати плід Духа

У Галатів 5:22 наведено один перелік. Лише за кілька віршів до нього Павло говорив про злі риси, а тут він вимальовує протилежну картину. Плід Духа: *«Любов, радість, мир, довготерпіння, добрість, милосердя, віра, лагідність, здержливість».*

І. Чим серце наповнене, те говорять уста

Матвія 12:34–35: *«Роде зміїний! Як ви можете мовити добре, буди злі? Бо чим серце наповнене, те говорять уста. Добра людина з доброго скарбу добре виносить, а лукава людина зо скарбу лихого виносить лихе».*

II. ЯК ВИНИКАЮТЬ МЕНТАЛЬНІ ГРІХИ?

А. Повітряні замки

Ментальні гріхи вибудовуються навколо повітряних замків. Ми зводимо такі повітряні замки навколо себе, навколо того, ким би ми хотіли бути. Навколо того, ким ми себе вважаємо. Але через гріх ці повітряні замки не відповідають тому, як усе є насправді.

Б. Гордість

Ці повітряні замки нашої думки про себе зазвичай значно більші та славніші, ніж ми є у дійсності. А тому в основі майже всього цього лежить гордість. Її можна назвати й іншими словами — зарозумілість або високодумство. Ви просто показуєте себе трішечки ліпшим, ніж ви справді є. Саме тому ми так легко ображаємося, коли інші люди не бажають визнавати в нас директора або коли не хочуть зважати на те, що ми бували на підготовчих семінарах.

III. ДВА ТИПИ ГРІХІВ

Є два типи гріхів: гріхи розуму та гріхи тіла. Між ними є зв'язок. Гріхи тіла очевидні та помітні, а гріхів розуму нам не видно.

ГРІХИ РОЗУМУ	ГРІХИ ТІЛА
Самолюбство. 1 Івана 2:15–17: <i>«Не любіть світу, ані того, що в світі. Коли любить хто світ, у тім немає любови Отцівської, бо все, що в світі: пожадливість тілесна, і пожадливість очам, і пиха життєва, це не від Отця, а від світу. Минається і світ, і його пожадливість, а хто Божу волю виконує, той повік пробуває».</i> Тут згадано три моменти: пожадливість тіла, пожадливість очам та пиха. Усе це є емоційною, розумовою участю у гріховному ділі через якийсь миттєвий запал. Самолюбство — це гріх розуму. Мова йде не про любов до себе, а про самолюбство. У нас має бути певна самоповага, здорова любов до себе, бо інакше ми взагалі не зможемо любити інших. Але самолюбство — це егоїстична любов. Як вона виявляється у гріхах тіла, які можна побачити та розпізнати?	Хвастощі. Людина розповідає всім, яка вона добра, як добре у неї все виходить, скільки вона всього досягла. Мова йде про вихваляння. У сказаному навіть може бути якась правда, але йдеться про те, з яким ставленням це говориться. Хвастощі пов'язані ще з одним гріхом тіла. Обман. До певної міри самолюбство виявляється у вигляді обману. Людина любить себе, а тому вихваляється перед іншими та обманює їх. Наприклад, у вашому центрі на полиці можуть стояти теки, виставлені гарненько в ряд. Заходить керівник служіння і думає собі: «Оце краса!» Але це доти, доки він не побачить, що в них усередині нічого немає. З яким задумом їх виставили на полицю? Задум був такий, щоб керівник сказав: «Ого, ви дуже добрий адміністратор». Це був вияв самолюбства.
Любов до сексу. Іншим словом це можна назвати «хтивість». Хтивість. Це гріх розуму. Наш розум постійно зациклюється на сексі. Ми зациклюємося на тому, наскільки приємно розглядати тіло іншої людини. Ми можемо просто зациклитися на цьому, весь час думати лише про це, хотіти щось таке побачити, але щоб нас не викрили. До певної міри це немов пригода. Як цей розумовий гріх виявляється у гріхах тіла?	Блуд. Це коли молоді чоловіки та жінки розважаються за-для догоджання своєму сексуальному потягу. Сексуальні зносини лише для задоволення своїх власних хтивих бажань. Перелюб. Це коли людина у шлюбі шукає сексуального задоволення поза шлюбом. Позашлюбні зв'язки викликають гострі відчуття, і людина ними насолоджується.

ГРІХИ РОЗУМУ	ГРІХИ ТІЛА
	Обман. Ніхто ж не хоче, щоб його дружина довідалася, що він роздивлявся у вітринах кіосків з пресою. Ніхто не хоче сказати дружині справжню причину, чому йому подобається ходити на пляж. А тому разом з цими гріхами виявляється і якась частка обману.
Любов до влади. Це ментальний гріх. Він малопомітний і дуже легко чіпляється до християнських керівників. Серед вас є ті, хто очолили служіння в різних регіонах. На щастя, стати директором і адміністратором доволі важко. Цей шлях супроводжується багатьма труднощами. Якщо ж ви на це спромоглися, то, напевно, тепер собі думаєте: «Оце я зміг! Досяг-таки!» Хоча, напевно, хтось думає й інакше: «Куди це я вліз?!» Але у будь-якому разі ці думки у вас виникають тому, що це лише початок. Подивіться на ставлення, яке іноді виявляється в учинках церковних служителів, пасторів, обласних пресвітерів, і ви зрозумієте, що воно саме таке, тому що вони прагнуть влади та бояться її втратити. Коли людина виконує керівне служіння, до неї по волі приходить гордість. Ви приймаєте керівну роль, розраховуєте на неї, люди її вам доручають. Трохи згодом ви починаєте її вимагати, чекати, потребувати, вам вже без неї несила. Якщо так, то у вас проблема.	Показ своєї великої доблесті — бажання довести свою силу та перевагу над іншими. Це дуже відчутний фактор у різних матчах з боксу або інших видів спорту, які підживлюють це прагнення бути найкращим, найсильнішим, найпотужнішим у своїй сфері. Але можна знайти дуже багато свідчень зневіри та спустошеності, які спіткали людей на шляху до самої вершини. Застосування надмірної влади — вияв бажання панувати над іншими. Контролювати інших. Надзвичайне бажання впливати на інших, яке можна побачити у багатьох артистів і кінозірок, які, здається, стали безнадійно залежними від захоплення та оплесків численних глядачів. Прагнення до керівних церковних посад та духовного впливу. Часто прагнення до високих духовних посад буває запламоване любов'ю до влади та шанування, які пов'язані з цими посадами. Коли людині вдається зайняти бажану посаду, нерідко трапляється заміна ролей, при якій пастор або інший керівник не служить сам, а робить так, щоб служили йому. Людина тихенько насолоджується своїм високим становищем, а члени церкви, орієнтуючись на те, як все робиться у світі, вважають за нормальне їй служити. Але в духовному плані це тягне за собою руйнівні наслідки.
Любов до грошей. Це ще один ментальний гріх. Він виявляється у зажерливості. Її можна побачити в тому, як людина жадає мати різні речі, як їй їх хочеться. Але якщо точно вказати на те, що відбувається, то у серці такої людини живе грошолюбство, від якого важко і їй самій, і вам.	Крадіжка. Брак чесності та привласнення чужого — це дві найбільші проблеми, з якими стикаються західні місіонери у церквах. Наприклад, дає хтось громаді гроші на будівництво дитячого будинку. Через рік виявляється, що дитячого будинку нема, зате є гарна новенька церква. Дім молитви є, а дитячого будинку нема.
Любов до задоволень. Надзвичайний захват від насолод. Залежність від утіх, через яку людина постійно віддається розвагам або весь час намагається задовольнити своє прагнення до чуттєвих радостей.	Гульба. Участь у шумних нестриманих святкуваннях, головним у яких є потурання власним бажанням. Постійне прагнення до святкового галасу та дикої, шумної, неконтрольованої поведінки. Нестриманість. Без самообмежень переростає у задоволення сексуальних бажань. Нестримані люди не здатні дотримуватися рамок, не мають самоконтролю.
Гнів. Почуття сильного невдоволення та ворожості, змішане з образою та бажанням помсти.	Галас. Гучні привселюдні вимоги та скарги. Плаксиве вимагання, гучні скарги, мов у дитини, з приступами істерики. Наполягання на своєму з криками чи шумними жестами, наприклад, сильним ударом кулаком об стіл.

ГРІХИ РОЗУМУ	ГРІХИ ТІЛА
Лють. Сильний гнів або несамовитість. Будь-яка дія виконується з великою злістю, особливо якщо йдеться про покарання або помсту.	Чвари. Людина має якісь негативні почуття, і що б їй не робили, як би їй не годили, вона завжди з кимось сваритиметься.
Ненавість. Сильна неприязнь або недоброзичливість до людини або речі. Ворожість, намагання уникнути контакту, ухилитися.	Наслідування. Через те, що людина зосереджується на ненависті, вона може поводитися у принципі так само, як той, кого вона ненавидить. У неї можуть бути ті ж самі проблеми, навіть якщо вони виявлятимуться по-іншому. Наприклад, син батька-алкоголіка може стати наркоманом. Дочка ледачої матері може зробитися трудоголічкою. Учасник вашої групи, який дуже неприязно ставиться до свого брата, що навчається або працює десь у світському університеті, може намагатися будь-якою ціною перевершити усіх інших у групі.
Озлобленість. Це можна назвати триманням образи. Через неї може виникати смуток і біль, які будуть виявлятися у ненависті чи обуренні.	Суперечливість. Конфліктність. З людиною неможливо дійти згоди. Озлобленість, яка з'їдає людину зсередини, змушує її в усьому й усіх бачити негативний бік, аж поки все її життя не перетвориться на суцільний негатив. Наприклад, учасник вашої групи через озлобленість, спричинену чимось жахливим у його дитинстві, може виявляти незгоду з курсом про шлюб. Організатор нової церкви, якого не підтримала велика церква, може наполягати на тому, щоб проводилися лише великі зібрання, і відкидати принципи малих груп. Керівник групи через погане поводження з боку його колишнього роботодавця може бути сварливим і не дотримуватися вимог, а наполягати натомість на застосуванні власних методів, не сумісних зі служінням.
Ревнощі або заздрість. Почуття невдоволеності або образи та недоброзичливості через якісь переваги іншої людини, які хотілося б мати й собі. Людина може ставитися з підозрою або неспокоєм до того, хто отримує від інших любов і увагу, бо їй самій цього бракує. Такі почуття можуть виникнути у працівника, коли люди, яких він навчав, їдуть учитися десь у закладі, де платять стипендію.	Плітки. Людина без діла базикає та переповідає почуте. Вона потурає порожнім розмовам та пересудам. Наприклад, керівникові групи може бути втішно розповідати негативну інформацію про якусь стаціонарну освітню програму. Він весь час згадує якісь неприємні дрібнички, навіть коли це не на часі. Він повторює безпідставні чутки, щоб зашкодити іншому християнському служінню.
Зловмисність. Це різні боки тієї самої монети. Коли людина злостива, то вона має глибоку ненависть або недоброзичливість, через яку їй приємно бачити, як інші страждають. Зловтіха — це лихе почуття, яке спонукає людину бажати шкоди або нещастя іншим. Пакость — це бажання відплатити іншим образою або досадою.	Звинувачення. Неправдиві обвинувачі. Член команди, який постійно знаходить у комусь провину і звинувачує своїх керівників або співробітників. Він може пред'являти формальні звинувачення або закиди, які базуються на брехні або непорозуміннях. Можливо, він намагається помститися за те, що з ним, як йому здається, погано повелися.
Непримиримість. Людина не може заспокоїтися або змиритися. Вона не шкодує інших, виявляє надмірну суворість, жорсткість, упертість і не хоче пом'якшати. Вона невідступно тримається свого злого шляху.	Убивство. Таку людину нічим неможливо задовольнити чи заспокоїти — вона мусить мстити. Це людина, чия натура, чий характер схильні до руйнування та брутальності. Дуже небезпечна людина, мов вовк в овечій шкурі.
Невдячність. Людина, не спроможна подякувати, наприклад, учасник групи, якому поставили четвірку, хоч він заслуговує лише на трійку, а він іде й скаржиться, що йому не поставили за курс п'ять. Це невдячність, нездатність цінувати добро. Це одна з великих проблем серед наших християнських братів і сестер. Вона виявляється у хибному	Зле око. Без духа вдячності у людини можуть виникати негативні, навіть злі заміри проти тих, кому, на їхню думку, ведеться краще. Вона починає бажати іншим злого. Люди, яким довелося пережити страшні злидні, можуть накопичувати різні пожитки лише для себе та відмовлятися допомагати іншим. Християни, які живуть під диктаторською владою,

ГРІХИ РОЗУМУ	ГРІХИ ТІЛА
ставленні до гуманітарної чи іншої допомоги, яку надають церквам.	можуть йти на всякі махінації для привласнення державних коштів, виправдовуючись тим, що держава позбавляє їх нормальних життєвих привілеїв.

ПІДСУМОК

Думаю, керівникам зараз час про це все поміркувати. Ми маємо стерегти своє серце. Ми повинні дбати про те, щоб наш розум був чистий. А сатана не відступить, він намагатиметься проникнути у ваше життя тим чи іншим способом. Ось тут Єва. І тут дерево з добрим плодом. І тут потаємний шепіт. Думка, погляд, простягнута рука — усе не так далеко.

Ми так швидко й спішно судимо інших. Ми швидкі на засудження, але Біблія каже нам, що слід бути швидкими послухати та забарними говорити. Послухайте, потім подумайте, розважте, а коли почнете говорити, менше критикуйте. Нерідко перший імпульс, який ми відчуваємо, — це негативна думка про брата. Неправильні та злі думки про інших людей приходять ледь не автоматично, але у Біблії сказано не судити. Стережіть своє серце, стережіть свою душу. Так робив Давид. Почитайте псалми, і ви теж зможете стати людиною за Божим серцем.

Ми ведемо за собою інших, і тому нам слід навчитися жити Словом Божим, повністю коритися йому, розпізнавати гріх і зупиняти його. Мартін Лютер сказав: «Не можна заборонити птахам літати над твоєю головою, але можна не дати їм звити на ній гніздо». **Це у вашій владі.** Щось стається, але ви розпізнаєте, що до чого: «Хм. Це не чиста думка. Не чисте почуття. Не чистий мотив. Господи Ісусе, Ти знаєш, що я насправді цього не хочу. Забери це бажання та збережи мене чистим для Тебе». Розвивайте у собі прагнення до чистоти і пам'ятайте, що чисті серцем Бога побачать.

Благословень вам, любі друзі!

Ми раді запропонувати вам відео-, аудіо- та друковані матеріали, які були створені служінням **Нове життя церквам** Вам надається право після завершення практичного завдання використовувати цю лекцію в роботі з іншими людьми.

Практичне завдання

Виконано

- Перегляньте перелік, у якому наведено гріхи розуму та їхні прояви в гріхах тіла. Запишіть три гріхи з цього переліку, з якими у вас найважча ситуація. Моліться та просіть Господа, щоб Він допоміг вам прибрати ці гріхи з вашого життя. Дослідіть, що в Біблії сказано про ці гріхи, та вивчіть напам'ять по одному віршу до кожного гріха, щоб користуватися ними для подолання спокус. ☐
- Перегляньте сказане про плід Духа та до кожного з перерахованих гріхів, з якими ви боретесь, вкажіть ту рису, яка буде йому протилежною. До кожної з цих рис з плоду Духа знайдіть у Біблії вірш та вивчіть його напам'ять. ☐
- На наступну зустріч привезіть із собою письмовий звіт про виконану роботу. ☐